

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-11-20
Besvaras senast
2020-12-02 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:589 Regeringens ansvar och en eventuell pandemilag

Covid-19-pandemin har tagit förnyad fart och smittspridningen ökar snabbt. Trycket på hälso- och sjukvården accelererar och nu ökar dödstaten igen. I detta allvarliga läge är det viktigt att svenska folket förstår och kan följa regeringens samlade nationella strategi så att smittspridningen kan hejdas. Det är därmed centralt att regeringen säkerställer vilken nationell samlad strategi man arbetar efter – och vilket ansvar regeringen egentligen anser sig behöva ta. Detta är tyvärr ännu oklart.

I en intervju publicerad den 18 november med Tidningarnas telegrambyrå, TT, framgår det att socialminister Lena Hallengren anser att den tillfälliga lagen om tillfälliga bemyndiganden i smittskyddslagen, som regeringen lade fram och fick igenom riksdagen, inte blev så användbar. När man synar socialministerns motivering kokar det ned till att det är någon annans ansvar och fel än regeringens. Socialministern anser att riksdagen begränsade regeringens mandat för mycket. ”Vi ville ha mandat från riksdagen att kunna fatta beslut snabbt. Vi fick inte det mandatet av riksdagen”. Av intervjun framgår vidare att regeringen, trots att smittspridningen nu ökar snabbt, inte planerar regeringen att gå till riksdagen i syfte att begära att den tillfälliga lagen åter väcks till liv. ”Jag tycker att riksdagen sagt till oss att de inte vill att vi ska ha så stort mandat.” Och så den ultimata ofelbarhetsprincipen som ministern använder sig av ”när vi fick nej från riksdagen och framför allt från oppositionen med Moderaterna i spetsen, då fick vi använda andra verktyg.” Det är uppenbart att socialministern vill fransäga sig det ansvar som i grunden åvilar regeringen.

Socialministerns uttalanden är mycket uppseendeväckande av flera skäl. För det första: Regeringen fick alltså igenom sin proposition. För det andra: Detta innebar att regeringen visst kunde fatta snabba beslut om att exempelvis kunna stänga ned köpcentrum, nattklubbar, restauranger, barer och gym i syfte att begränsa smittspridningen. För det tredje: Det innebar att regeringens unikt kraftigt utökade maktbefogenheter balanserades med att den skyndsamt skulle lägga fram sina förslag till riksdagen. Därtill föreslog Moderaterna att när regeringen lägger fram förslag som mitt i en pandemi är rimliga men som innebär att enskilda drabbas ska dessa enskilda som huvudregel ersättas ekonomiskt. Moderaterna kommer alltid att stå upp för att försöka stoppa och förhindra allvarlig smittspridning av det virus som orsakar covid-19 men också äganderätt och företagsamhet. Och de som drabbas ska ha rätt till ekonomisk ersättning när individer och företag drabbas av konkreta inskränkningar till

följd av regeringens beslut.

I det ursprungliga lagförslag som regeringen delade med oppositionen avseende den tillfälliga lagen saknades helt referenser till och tankegångar om ersättningsfrågan. Efter påtryckningar från Moderaterna införde regeringen en skrivning om kompensatoriska åtgärder i lagrådsremissen som – efter ytterligare påtryckningar från Moderaterna – blev något skarpare i propositionen. Även om det är positivt att regeringen till sist tog upp ersättningsfrågan så är det långt ifrån tillräckligt. Tyvärr nöjde sig nämligen regeringen med att i propositionen uttala att ”olika kompensatoriska ekonomiska åtgärder med anledning av eventuella förordningar ska övervägas i samband med att de enskilda eventuella föreskrifterna om åtgärder tas fram”. Man kan ju misstänka att detta var ytterligare en stor anledning till att regeringen blev mindre angelägen att använda sig av den tillfälliga lagen.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga socialminister Lena Hallengren:

Kan ministern utveckla vad hon menar med sitt uttalande om att den tillfälliga lagen om tillfälliga bemyndiganden i smittskyddslagen inte var tillräckligt användbar för regeringen att använda i arbetet med att hejda smittspridningen av det virus som orsakar covid-19?

.....

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders